

Sygn. akt III KK 425/15

POSTANOWIENIE

Dnia 12 kwietnia 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Tomasz Artymiuk (przewodniczący)

SSN Krzysztof Cesarz (sprawozdawca)

SSA del. do SN Stanisław Stankiewicz

Protokolant Łukasz Biernacki

przy udziale prokuratora Prokuratury Krajowej Barbary Nowińskiej
w sprawie D. K.

skazanego z art. 278 § 1 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na rozprawie

w dniu 12 kwietnia 2016 r.,

kasacji, wniesionej przez Prokuratora Generalnego na korzyść skazanego
od postanowienia Sądu Rejonowego w G.

z dnia 11 lutego 2015r.,

**uchyla zaskarżone postanowienie, a kosztami postępowania
kasacyjnego obciąża Skarb Państwa.**

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy wyrokiem łącznym z dnia 20 grudnia 2012 r., sygn. akt II K 1205/12, połączył m.in. kary: roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności (ze sprawy XI K 582/06 SR), 2 lat pozbawienia wolności (ze sprawy II K 1480/05 SR) i 10 miesięcy pozbawienia wolności za przestępstwo kradzieży mienia wartości 400 zł, popełnione w dniu 24 lipca 2006 r. (ze sprawy XI 798/06 SR), wymierzając karę łączną 3 lat i 10 miesięcy pozbawienia wolności (pkt II części dyspozytywnej wyroku łącznego).

Postanowieniem z dnia 9 listopada 2013 r., sygn. akt XI K 798/06, Sąd Rejonowy z urzędu, na podstawie art. 50 ust. 1 ustawy z dnia 27 września 2013 r. o

zmianie ustawy Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2013, poz. 1247, dalej - noweli z dnia 27 września 2013) *a contrario*, wyrażając pogląd, iż wartość skradzionego mienia, tj. 400 złotych przyjęta w opisie czynu, jest wyższa od $\frac{1}{4}$ minimalnego wynagrodzenia w 2006 roku, w którym czyn popełniono, stwierdził brak podstaw do zamiany kary 10 miesięcy pozbawienia wolności, orzeczonej za czyn z art 278 § 1 k.k., na karę 30 dni aresztu. Po rozpoznaniu zażalenia wniesionego przez skazanego, orzeczenie to zostało utrzymane w mocy postanowieniem Sądu Okręgowego z dnia 15 kwietnia 2014 r., sygn. akt XIII Kz 164/14.

Postanowieniem z dnia 22 stycznia 2015 r., sygn. III KK 405/14, uwzględniając kasację wniesioną przez Prokuratora Generalnego na korzyść skazanego, Sąd Najwyższy uchylił oba wyżej wymienione postanowienia, wskazując na konieczność uwzględnienia przez Sąd I instancji, przy ponownym rozpoznaniu sprawy, okoliczności, że w przypadku przestępstwa z art. 278 § 1 k.k., popełnionego przed wejściem w życie noweli z dnia 27 września 2013 r., wartość mienia stanowiącego przedmiot kradzieży dla celów kontrawencjonalizacji (zgodnie z brzmieniem art. 119 § 1 k.w., nadanym wspomnianą ustawą) odnosić należy do $\frac{1}{4}$ wynagrodzenia z daty wejścia w życie ustawy nowelizującej, czyli 9 listopada 2013 r. nie zaś - jak błędnie przyjęły w niniejszej sprawie Sądy obu instancji - z chwili popełnienia czynu zabronionego. Nadto Sąd Najwyższy wskazał na konieczność rozważenia sytuacji prawnej skazanego, z uwzględnieniem treści art. 45 § 3 k.w. oraz art. 15 § 4 k.k.w. a także faktu, że skazanie wynikające z wyroku o sygn. XI K 798/06, zostało objęte węzłem wyroku łącznego o sygn. II K 1205/12 Sądu Rejonowego.

Postanowieniem z dnia 11 lutego 2015 r., sygn. akt XI K 798/06, prawomocnym od dnia 06 marca 2015 r., Sąd Rejonowy na podstawie art. 50 ust. 1 noweli z dnia 27 września 2013 r. w zw. z art. 15 § 4 k.k.w. zamienił karę 10 miesięcy pozbawienia wolności, wymierzoną skazanemu w sprawie XI K 798/06 za czyn z art. 278 § 1 k.k., na karę 30 dni aresztu. To ostatnie postanowienie zaskarżył znów Prokurator Generalny w dniu 6 listopada 2015 r. na korzyść skazanego zarzucając „rażące i mające istotny wpływ na treść postanowienia naruszenie przepisu prawa karnego materialnego, a mianowicie art. 50 ust. 1 ustawy z dnia 27

września 2013 roku o zmianie ustawy - Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z dnia 25 października 2013 roku, poz. 1247), polegające na dokonaniu zamiany kary 10 miesięcy pozbawienia wolności, orzeczonej na mocy wyroku Sądu Rejonowego z dnia 30 stycznia 2007 roku w sprawie o sygn. akt XIK 798/06 za czyn z art. 278 § 1 k.k. na karę 30 dni aresztu w sytuacji, gdy nie istniały ku temu przesłanki określone w przywołanym przepisie, gdyż kara orzeczona tym wyrokiem nie podlegała wykonaniu.”

W konkluzji skarżący się wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja musiała być uwzględniona, ponieważ na skutek zastosowania art. 50 ust. 1 noweli z dnia 27 września 2013 r. doszło do pogorszenia sytuacji skazanego. Bowiem zamiana 10 miesięcy pozbawienia wolności na 30 dni aresztu, dokonana zaskarżonym postanowieniem, spowodowała, że stosownie do dyspozycji art. 575 § 2 k.p.k. wyrok łączny wydany przez Sąd Rejonowy w sprawie II K 1205/12 utracił moc. W rezultacie utraciło moc również postanowienie tego Sądu z dnia 15 lutego 2013 r. o zaliczeniu na poczet kary łącznej wymierzonej w tej sprawie kary 10 miesięcy pozbawienia wolności orzeczonej w sprawie XI K 798/06, objętej kontrawencjonalizacją, a wykonanej od dnia 15 maja 2007 r. do dnia 15 marca 2008 r. (k. 126 ze sprawy II K 118/15 tegoż Sądu). Po upadku wyroku łącznego wydanego w sprawie II K 1205/12, zaktualizowało się wykonanie kary roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności ze sprawy XI K 582/06 i 2 lat pozbawienia wolności ze sprawy II K 1480/05, czyli w sumie 3 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności, której koniec miał przypadać 6 miesięcy później niż kary łącznej z wyroku w sprawie II K 1205/12, skoro uprzednio na poczet 3 lat i 10 miesięcy tej kary zaliczono 10 miesięcy pozbawienia wolności ze sprawy XI K 798/06. Zapobiec takiemu wydłużeniu odbywanej kary mógł nowy wyrok łączny obejmujący kary ze spraw XI K 582/06 i II K 1480/05, gdyby wymierzona tym nowym wyrokiem kara łączna wynosiła do 3 lat pozbawienia wolności. Tymczasem wyrokiem łącznym w sprawie II K 118/15 Sąd Rejonowy orzekł prawomocnie karę łączną w wysokości 3 lat i 4 miesięcy (k. 156 – 158 i k. 316 – 317 – wyroki: Sądu Rejonowego z dnia 18 sierpnia 2015 r. i Sądu Okręgowego z dnia 16 lutego 2016 r. w sprawie II K 118/15). Te ostatnie rozważania są jednak tylko hipotetyczne, albowiem słusznie w

kasacji zarzuca się, że zaskarżone postanowienie zapadło z rażącym naruszeniem art. 50 ust. 1 noweli z dnia 27 września 2013 r. Przepis ten stanowi, że zamianie na karę aresztu ulega kara pozbawienia wolności **podlegająca wykonaniu**. Natomiast postanowienie to wydane zostało w dniu 11 lutego 2015 r., co do kary pozbawienia wolności wykonanej już w dniu 15 marca 2008 r. (vide wskazana k. 126 ze sprawy II K 115/15). Pogorszenie sytuacji skazanego okazało się oczywiste wobec utraty dobrodziejstwa zaliczenia kary 10 miesięcy pozbawienia wolności na poczet kary orzeczonej w nowym wyroku łącznym a także niemożności objęcia nim kary innego rodzaju - 30 dni aresztu. Doszło do wydania zaskarżonego postanowienia zapewne w skutek niedostrzeżenia przez Sąd Rejonowy faktu odbycia przez skazanego 10 miesięcy pozbawienia wolności ze sprawy XI K 798/06 i zaliczenia jej na poczet kary wymierzonej wyrokiem łącznym w sprawie II K 1205/12. Nie wdając się w spekulacje na temat wpływu motywów postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 22 stycznia 2015 r., III KK 405/14, na podjęcie zaskarżonego w tej sprawie postanowienia, zauważyć z pewnością można, że Sąd kasacyjny zwrócił uwagę przede wszystkim na błąd w wykładni art. 50 ust. 1 ustawy nowelizującej, polegający na określaniu wartości mienia statuującej wykroczenie nie na dzień wejścia w życie tej ustawy (9 listopada 2013 r.), ale na dzień popełnienia przestępstwa. Biorąc pod uwagę tylko to pierwsze kryterium jako prawidłowe, należało dalej rozważyć, czy spełnione są pozostałe warunki do kontrawencjonalizacji. Sugestia takiego postąpienia zawarta została w ostatnim zdaniu uzasadnienia postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 22 stycznia 2015 r. Sąd Rejonowy powinien zatem zbadać, czy kara 10 miesięcy pozbawienia wolności orzeczona w sprawie XI K 798/06, podlegała wykonaniu w chwili podejmowania zaskarżonego postanowienia. Przyjęcie założenia, że tak było, skutkowało wydaniem zaskarżonego postanowienia.

Uchylenie zaskarżonego postanowienia oznacza powrót do stanu sprzed wydania wyroku łącznego w sprawie II K 1205/12 w zakresie jego pkt II, to jest do istnienia podstaw do wydania wyroku łącznego i orzeczenia kary łącznej z wyroków XI K 582/06, XI K 798/06 i II K 1480/05. Będzie miał zastosowanie, na podstawie art. 19 ust. 1 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o zmianie ustawy - Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2015, poz. 396), stan prawny sprzed nowelizacji,

która weszła w życie z dniem 1 lipca 2015 r., to jest gdy obowiązywał art. 92 k.k. i nie obowiązywał art. 82 § 2 k.k. w nowym brzmieniu. Zachodzi więc obecnie podstawa do wydania wyroku łącznego obejmującego wyroki zapadłe w sprawach XI K 582/06, XI K 798/06 i II K 1480/05. Wymierzona kara łączna nie będzie mogła być wyższa od 3 lat i 10 miesięcy pozbawienia wolności, na poczet której zaliczeniu znów podlegać będzie 10 miesięcy pozbawienia wolności odbytej w sprawie XI K 798/06 w okresie od 15 maja 2007 r. do 15 marca 2008 r. Z chwilą wydania wyroku łącznego w sprawie II K 118/05 przestał istnieć wyrok łączny zapadły w sprawie II K 1205/12. Z kolei wydanie ponownie wyroku łącznego sprawi, że utraci moc wyrok wydany w sprawie II K 118/05. Nie zajdzie więc sytuacja wskazana w art. 17 § 1 pkt 7 *in princ.* k.p.k.

Przed wydaniem nowego wyroku łącznego Sąd Rejonowy sprawdzi jednak, czy kara 10 miesięcy pozbawienia wolności odbyta w sprawie XI K 798/06 nie została zaliczona na poczet innej kary orzeczonej w jakiejś innej jeszcze sprawie, mimo że w aktach tej sprawy, będącej w posiadaniu Sądu kasacyjnego, nie ma tego śladu.

Poprzestano na wydaniu orzeczenia kasatoryjnego wobec braku potrzeby rozstrzygnięcia następczego.

Na marginesie zasygnalizować należy, że uregulowania zawarte w art. 50 noweli z dnia 27 września 2013 r. zostały recypowane przez art. 2a k.w., który w § 5 już *expressis verbis* określa, że § 1 – 4 nie stosuje się, jeżeli ich zastosowanie powoduje skutki prawne mniej korzystne dla sprawcy niż stosowanie ustawy obowiązującej poprzednio.

kc